

LAUSUNTO

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUS IONISOIVASTA SÄTEILYSTÄ

STM100:00/2016

STM/2831/2017

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa otsikossa mainitusta luonnoksesta STM:n asetukseksi ionisoivasta säteilystä. Lausuntonaan Keski-Suomen SHP haluaa tuoda esiin seuraavaa:

3 § seliteteksti, liitteen 1 taulukko 1

Selitetekstin sivulla 2 on kohta: *Terveystieteiden tutkimuksessa röntgentoimintaa on röntgenyksiköiden ulkopuolella myös sädehoidossa ja isotooppilääketieteessä.*

Sen enempää seliteteksti kuin itse asetuksen pykäläkään eivät millään lailla ota kantaa leikkausosastoilla ja sydäntoimenpideyksiköissä tapahtuvaan röntgentoimintaan. Hybridilaitteistot, joista aiheutuvat säteilyannokset voivat olla erittäinkin suuria, tekevät voimakkaasti tuloaan Suomeen, ja niitä toivotaan myös tiettyihin kirurgisiin toimenpiteisiin (esimerkiksi ERCP), missä niitä ei kuitenkaan vielä käytetä. Lisäksi kardiologisten toimenpiteiden työntekijät altistuvat ehkä jopa suurimmille työntekijäannoksille terveydenhuollossa.

Nämä olisi hyvä kirjoittaa auki liitteen 1 taulukkoon 1, kohtaan 4: Säteilytoiminta (Terveystieteiden tutkimus ja eläinlääketiede).

4 § liitteen 3 taulukko 1.1

Taulukossa listataan hammasröntgentoiminnan, perusterveydenhuollon tavanomaisten natiiviröntgentutkimuksien ja eläinröntgentoiminnan säteilyturvallisuusvastaavan osaamisalakohtaisen osaamisen tasovaatimukset.

Listauksessa mainitaan, että vaaditaan kykyä soveltaa ja tehdä luovia ratkaisuja ja toteutuksia, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen tai taiteen alalla.... Taide sana ei taida kuulua tähän kohtaan?

Tehtävässä voi perusterveydenhuollon tavanomaisen natiiviröntgentoiminnan osalta toimia myös röntgenhoitaja. Kohdassa lukee *"työskentelee itsenäisesti alan asiantuntijatehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä tai toimii yrittäjänä. Johtaa monimutkaisia ammatillisia toimia tai hankkeita."* Onko tämä perusosaamisen vaatimustaso relevantti, mikäli halutaan helpottaa pienten röntgenyksiköiden säteilyturvallisuudesta vastaavien henkilöiden pulaa? Mikäli

röntgenhoitaja on erittäin vahvasti suuntautunut kansainväliseen ja ammatilliseen toimintaan voisi olettaa, että hän työskentelisi jossakin hiukan suuremmissa yksiköissä, josta mahdollisesti olisi myös helpompaa osallistua kokouksiin/koulutuksiin (pienen terveyskeskuksen röntgenhoitaja on kiinni, mikäli hoitaja on poissa, mikä usein rajoittaa esimerkiksi koulutuksiin osallistumista). Vaatimustaso ei ole realistinen.

Vaatusuorasta viestinnästä molemmilla kotimaisilla ja näiden lisäksi vähintään yhdellä vieraalla kielellä saattaa rajoittaa tähän tehtävään hakeutuvia henkilöitä; mikäli vaatimuksen täyttymistä aidosti seurataan.

6, liite 4 taulukko 1.2 (soveltuva kelpoisuus ja säteilysuojeluosaaminen; säteilysuojelukoulutus)

Osaamisen taso; sairaalafyysikko

*Tekee itsenäistä ja luotettavaa tieteellistä tai **taiteellista** ja ammatillista tutkimustyötä.*

Voisiko vaatia, että sairaalafyysikon on tehtävä ammatillisen työnsä ohessa myös tutkimustyötä? Osalla sairaalafyysikoita tutkimus kuuluu työnkuvaan, mutta ei läheskään kaikilla suomalaisilla sairaalafyysikoilla.

Useissa ammattiryhmissä taulukoissa käytetään muotoa "tekee". Parempi muotoilu olisi "on valmiudet tehdä".

Lisäksi täällä mainitaan jälleen **taiteellinen työ**.

9 §

Täydennyskoulutus.

Tulkitaanko kohta niin, että jos sama henkilö toimii sekä lääketieteellisen fysiikan asiantuntijana että säteilyturvallisuusvastaavana, riittää liitteen 5 koulutuksen (40 tuntia) lisäksi 20 tuntia säteilysuojelukoulutusta? Tämä tulkinta vastaisi nykytilannetta. Jos fysiikan asiantuntijan pitää saada 20 tuntia ja lisäksi säteilyturvallisuusvastaavan 10 tuntia, olisi 70 tuntia viidessä vuodessa aika suuri vaatimus. Edes joka vuosi kahden päivän sädeturvapäiville osallistuminen ei riittäisi säteilysuojelukoulutukseksi.

12 § momentti 1

Asetusteksti ja selitysteksti ovat ristiriidassa siinä, että sisäisen klinisen auditoinnin toteuttajat on määritelty selitystekstissä, muttei asetustekstissä.

13 § momentti 1

Kohdassa 1) ulkoinen auditointi tehdään *6 vuoden välein*.

Pykälän 12 selitystekstissä mainitaan, että sädehoidossa ulkoinen auditointi tehdään edelleen *viiden vuoden välein*. Asia tulisi mainita täällä, jos aikomus on toteuttaa auditointi viiden vuoden välein; jos se tehdään kuuden vuoden välein, ei korjausta tarvita.

18 § momentti 1

... ei huomioida radonista aiheutuvaa altistusta.

Pitäisikö tässä kohtaa mainita nimenomaan ettei **luonnon** radonia huomioida? Jos radonia käytetään esim. muuhun käyttöön ja tapahtuisi onnettomuus, ei tuon esitystekstin perusteella väestön ja suojelutoimia tekevien työntekijöiden säteilyaltistuksesta aiheutuvaan annokseen huomioitaisi vaikkapa lääketeollisuudesta onnettomuudessa vapautunutta radonia.

Jyväskylässä 30.8.2017

Vesa Kataja
johtajaylilääkäri
KSSHP

Juha Valve
Ylifyysikko
KSSHP